

การเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนโรงเรียนธรรมจารินีวิทยา Career Choices of Dharmajarineevidhya School's Students

กิริติกา สินสุวรรณ¹

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนโรงเรียนธรรมจารินีวิทยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการในการเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักเรียนโรงเรียนธรรมจารินีวิทยา การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analytical Approach) โดยศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนธรรมจารินีวิทยา จำนวน 10 คน แบ่งเป็นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนดี มีความประพฤติดี และพร้อมให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัยในลักษณะการสัมภาษณ์รายบุคคล ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักเรียนโรงเรียนธรรมจารินีวิทยานั้น ปัจจัยที่มีบทบาทและมีอิทธิพลต่อการที่นักเรียนจะเลือกประกอบอาชีพในอนาคต ได้แก่ ภูมิหลังของนักเรียนและความต้องการต่าง ๆ ในอนาคตที่แต่ละคนย่อมจะมีจุดมุ่งหมายแตกต่างกันไปตามแต่ ภูมิหลังของชีวิตและความต้องการในอนาคตของแต่ละบุคคลนั้น ๆ ชีวิตประวัติ/ภูมิหลังของนักเรียนโรงเรียนธรรมจารินีวิทยามีที่มาแตกต่างกันไป สามารถแบ่งได้ดังนี้คือ มาจากครอบครัวยากจน ครอบครัวแตกแยกพ่อแม่หย่าร้างกัน และจากการส่งตัวมาจากบ้านพักฉุกเฉิน นักเรียนที่มีที่มาจากต่างกัน การเลี้ยงดูและการขัดเกลาพฤติกรรมที่ต่างกันทำให้ความนึกคิด ความเชื่อและพฤติกรรมที่แสดงออกมาแตกต่างกัน การเข้ามาเรียนที่โรงเรียนธรรมจารินีวิทยาได้มีการอบรมสั่งสอนโดยใช้หลักศาสนาเข้ามาอบรม ปลูกฝังลักษณะนิสัยให้นักเรียนเป็นคนดีของสังคม พ่อแม่ และครอบครัว ตามหลักของโรงเรียน ซึ่งวัตถุประสงค์ของโรงเรียนแนววิถีพุทธ คือการสอนให้นักเรียนมีสติปัญญาที่ฉลาดพร้อมกับการเป็นคนดีมีศีลธรรม ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีวัฒนธรรมที่เมตตา อ่อนน้อมต่อมตน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ โรงเรียนได้พยายามกล่อมเกลาและปลูกฝังให้เกิดขึ้นแก่นักเรียน สำหรับความต้องการในอนาคตทางด้านอาชีพของนักเรียนโรงเรียนธรรมจารินีวิทยา มีจุดมุ่งหมายดังนี้คือ นักเรียนต้องการจะทำเพื่อจุดมุ่งหมายของตนเองในอนาคต เพื่อจุดมุ่งหมายทางเศรษฐกิจต้องการประกอบอาชีพเพราะมีเหตุผลในเรื่องของตัวเงิน เพื่อจุดมุ่งหมายด้านความมั่นคงในชีวิต นักเรียนหวังว่าเมื่อมีอาชีพ มีเงิน จะนำมาซึ่งความมั่นคงในชีวิต คือการที่ได้มีเงินมาเลี้ยงดูตนเองไม่ให้เป็นภาระต่อผู้อื่น ข้อเสนอแนะจากการศึกษา คือ โรงเรียนธรรมจารินีวิทยาควรหาแนวทางแก้ไขปัญหาคูหาที่มีการลาออกบ่อย ๆ เนื่องจากเป็นสาเหตุทำให้นักเรียนเรียนไม่ต่อเนื่องและส่งผลต่อการเรียนไม่เข้าใจนำไปสู่การไม่ตั้งใจเรียนในห้องเรียน และทางโรงเรียนควรมีการจัดให้มีวิชาแนะแนวการเรียนต่อในระดับชั้นอุดมศึกษาและการแนะแนวทางการเรียนต่อเพื่อ

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาพัฒนาแรงงานและสวัสดิการมหบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้น จัดหาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญการแนะแนวอาชีพ เพื่อให้นักเรียนมีแนวทางไปปรับใช้ เพื่อประกอบการพิจารณาตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตได้ดีขึ้นมีข้อมูลที่ต้องและลงรายละเอียดให้มากขึ้น จากที่เป็นอยู่

คำสำคัญ : การเลือกประกอบอาชีพ ความต้องการในอนาคต นักเรียน

ABSTRACT

The study on the topic of "Career Choice of Dharmajarineevidhaya School's Students" has an aim to study the factors that affect the career choice of Dharmajarineevidhaya School's students. The researcher used the qualitative research in the way of descriptive analytical approach, by the study of gathering information from an academic paper and related research, gathering field data of the example groups which are 10 students divide into groups secondary education 5 persons and high school education 5 people, criteria for selection of the example groups is the best grade, good behavior and provide information to the researcher for individual interviews. The result has shown the factors that affect and influence career choice of Dharmajarineevidhaya School's students are student's background, future ambition that each student holds differently depending on their background and future needs. Biography/background of Dharmajarineevidhaya School's students is various, and can be divided into 3 groups; students that come from poor background, students that come from separated parents, and students that come from emergency homes. Due to the different backgrounds of students, they have been brought and treated differently, which reflect in their dissimilar thoughts, belief, and behaviors, By entering into Dharmajarineevidhaya School, the school has taught the student based on Buddha teaching that educates the students to be a good person to their parents, families, and society, following the objective of Buddhist-Way School Model, aims at providing intelligence, morals, kindness, and humbleness. These are what the school was taught to students. Future ambitions of Dharmajarineevidhaya School's students are the need to do what they will aim in the future, the economics need of career because of money, the need for stability in life. The students hope that career and the money will bring them stability in life, which means they will have money to take care of themselves and not being a burden to anyone and receive a social approval from having an honorable job as from the social perspective. In addition, for the advancement in their career, the students who choose their future path to have the aim to work wholeheartedly.

Keywords : career choice, future ambition, student

บทนำ

สังคมไทยในปัจจุบันนี้สภาพปัญหาของเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะเด็กผู้หญิงในสังคมไทยนั้นเริ่มทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยการถูกรังแกจากสังคมครอบครัว ขาดโอกาสทางการศึกษา การตั้งครุฑทั้งที่ยังไม่พร้อม รวมไปถึง การถูกนำไปเป็นแรงงานเด็กและการกตัญญูทางเพศ สิ่งเหล่านี้สะท้อนได้จากผลการสำรวจสถานการณ์เด็กและเยาวชนของไทย ในรอบปีที่ผ่านมา 2556 ซึ่งมีนัยสำคัญทั้งในแง่ที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีและการพัฒนาของเด็กและเยาวชน ดังนั้นสิ่งสำคัญก็คือภาครัฐต้องสร้างกลไกขึ้นมาแก้ไขปัญหาในระดับประเทศให้สังคมขับเคลื่อนไปข้างหน้าได้อย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตามปัญหาเด็กและเยาวชนในสังคมไทยก็เป็นสิ่งที่ต้องมีการเข้ามาคอยให้การสนับสนุนหรือเยียวยาปัญหา เพื่อแก้ไขปัญหาหรือเพียงบรรเทาาก็จะทำให้สังคมอยู่อย่างสงบสุขมากยิ่งขึ้น

การที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวสิ่งสำคัญที่สุดคือ ภาครัฐต้องให้การศึกษ เพราะการศึกษาจะนำมาซึ่งความมั่นคงในชีวิตสร้างโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้เข้าถึงโอกาสในสังคม ซึ่งการศึกษาจะเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาสังคมได้อย่างดีเยี่ยม เพราะหากเด็กและเยาวชนได้มีการศึกษาเขาเหล่านั้นจะสามารถสร้างเครื่องมือที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้นั้นก็คือ อาชีพจะเป็นเสมือนเครื่องมือที่ทำให้เด็กและเยาวชนสามารถอยู่ในสังคมได้ในอนาคต และสามารถพึ่งตนเองได้ และอาจจะเป็นที่พึ่งพิงให้แก่ผู้อื่นได้เช่นกัน อาชีพมีบทบาทอย่างยิ่งต่อชีวิตมนุษย์ เพราะเกี่ยวพันกับการดำเนินชีวิต เศรษฐกิจ เกียรติยศ ชื่อเสียง การประกอบอาชีพจะทำให้บุคคลนั้น ๆ เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีค่าสามารถพึ่งพาตนเองได้ การประกอบอาชีพเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตนั้นเนื่องจากอาชีพคือแหล่งที่มาของรายได้เพื่อให้ได้มาซึ่งปัจจัยต่าง ๆ ที่บุคคลเหล่านั้นต้องการการมีอาชีพนั้นก็หมายถึงการมีงานทำซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้มนุษย์รู้สึกว่าคุณค่าของตนเองนั้นมีความหมาย (นวลศิริ, 2528) ดังนั้น อาชีพจึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้เด็กและเยาวชนไทยที่ขาดโอกาสทางการศึกษา

ครอบครัวแตกแยก ทำให้เขาเหล่านั้นมีสิ่งยึดเหนี่ยวหรืออาจจะเป็นเครื่องมือที่เขาได้ต่อสู้กับสังคมภายนอกได้อย่างเข้มแข็งและสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

แต่สิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งกว่าการหาแนวทางในการแก้ไขนั้นก็คือ การได้มีองค์กรใดองค์กรหนึ่งให้ความสำคัญ แล้วได้นำแนวทางดังกล่าวมาปฏิบัติให้เกิดผลนั้นคือสิ่งที่สำคัญที่สุด เช่น โรงเรียนหรือสถาบันทางการศึกษาที่เข้ามามีส่วนในการขับเคลื่อนสังคมให้ได้รับการเยียวยาจากปัญหาสังคมในที่นี่ก็คือ สถาบันแม่ชีไทย สาขา อ.ปากท่อ จ.ราชบุรี โดยการนำของแม่ชีประทีป ขวัญอ่อน ประธานสถาบันแม่ชีไทย ที่ทราบถึงความสำคัญของปัญหาเด็กผู้หญิงที่เกิดขึ้นในสังคมไทยเป็นอย่างดี จึงจัดตั้งสถานศึกษาธรรมจารีนี้วิทยาขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 เปิดรับเด็กผู้หญิงที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากทั่วประเทศ ให้มีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาทั้งตอนต้นและตอนปลาย มุ่งหวังจะนำธรรมะเข้ามาแก้ปัญหาสังคม โดยเปิดโอกาสให้เด็กหญิงเข้าเรียนอย่างไม่มีการใช้จ่าย โรงเรียนธรรมจารีนี้วิทยาเป็นการจัดการศึกษาตามแนววิถีพุทธ มีความมุ่งมั่นที่จะช่วยเหลือแก้ปัญหาสังคม และพัฒนาเยาวชนในทุกด้าน ให้พร้อมด้วยการเป็นพลเมืองที่ดี มีศีลธรรม มีความรักชาติ ศรัทธาในพระพุทธศาสนา มีทักษะในการดำเนินชีวิตเพื่อการพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน สามารถช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมได้ตามศักยภาพในอนาคตข้างหน้า

ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนหญิงโรงเรียนธรรมจารีนี้วิทยา ซึ่งเป็นนักเรียนหญิงที่เป็นเด็กกำพร้า ด้อยโอกาสทางการศึกษา ครอบครัวยากจนหรือแตกแยก และเสี่ยงต่อการถูกล่วงละเมิดทางเพศ เมื่อเข้ามาอยู่ในสถานศึกษาโรงเรียนธรรมจารีนี้วิทยาศึกษาตามแนววิถีพุทธและหลักศาสนา เพื่อขัดเกลาสภาพจิตใจให้มีความเข้มแข็งสามารถต่อสู้และเผชิญกับสังคมภายนอกได้ นักเรียนหญิงเหล่านี้จะมีความต้องการในการเลือกประกอบอาชีพในอนาคตข้างหน้าเป็นอย่างไร และสาเหตุหรือปัจจัยอะไรที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพ เพื่อให้

พวกเขาได้มีอาชีพที่มั่นคงสามารถดูแลตนเองและครอบครัวได้ในอนาคต สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษานั้นคือ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการในการเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักเรียนโรงเรียนแห่งนี้ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพ

แนวคิดเกี่ยวกับอาชีพมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อชีวิตมนุษย์ โดยการเลือกอาชีพที่เหมาะสมนั้นขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของบุคคลการประกอบอาชีพเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตนั้น กล่าวคือ การมีงานทำซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้มนุษย์รู้สึกว่าคุณค่าตนเองนั้นมีค่า นักจิตวิทยาหลายท่านให้ข้อคิดเห็นแก่การทำงานไว้อย่างน่าสนใจ (นวลศิริ, 2528)

ฟรอยด์ (Freud) กล่าวถึง การทำงานว่าเป็นสิ่งที่ทำให้เรารู้สึกว่าเราได้สัมผัสกับความเป็นจริงของชีวิต

แอดเลอร์ (Adler) เห็นว่า ความหมายของชีวิตมนุษย์ขึ้นอยู่กับการทำงาน (work) การสร้างความสัมพันธ์ที่มีความหมายกับผู้อื่นได้ (Meaning relationship with others) และความสามารถที่จะมีความรัก (Ability to love)

นอกจากนั้น การทำงานยังมีจุดมุ่งหมายในด้านอื่น ๆ นอกจากจะตอบสนองความต้องการพื้นฐานส่วนลึกของมนุษย์ยังเป็นสิ่งที่มีความหมายอย่างยิ่งต่อจิตใจ สุขภาพกาย จิต สังคมและเศรษฐกิจทุกด้านของชีวิต (นวลศิริ, 2528)

สรุปได้ว่าจุดมุ่งหมายของการทำงานของมนุษย์นั้น มีดังนี้

1. เพื่อผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ การทำงานช่วยให้บุคคลมีรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว
2. เพื่อจุดมุ่งหมายทางสังคมเป็นการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นและเป็นตัวบ่งชี้แสดงสถานภาพทางสังคมของบุคคล
3. เพื่อพัฒนาจิตใจ ใช้ศักยภาพอย่างสมบูรณ์เต็มที่ และเป็นการนำไปสู่ลักษณะของการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ

4. เพื่อให้หลุดพ้นจากสภาวะการเห็นแก่ตัวหรือยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของสิ่งต่าง ๆ (นวลศิริ, 2528)

พัฒนาการทางอาชีพและการแนะแนวอาชีพ (นวลศิริ, 2528) มีหลักการและพัฒนาการในการเข้าสู่อาชีพต่าง ๆ ได้นั้น สามารถอธิบาย ได้ดังนี้

1. การรู้จักตนเอง หมายถึง การให้บุคคลได้พิจารณาถึงความสามารถ จุดเด่น ค่านิยม ความสนใจ และบุคลิกภาพโดยทั่วไปของบุคคลนั้น ๆ เช่น บุคคลที่รู้ว่าตนเองไม่ชอบทำงานกับตัวเลขย่อมจะรู้สึกอึดอัดถ้าได้ไปทำงานที่ต้องอยู่กับตัวเลข เป็นต้น

2. การรวบรวมข้อมูล เพื่อพิจารณาตัดสินใจ โดยการเก็บข้อมูลทางด้านอาชีพ ได้แก่ ลักษณะของงานแต่ละชนิด ความก้าวหน้าของอาชีพ แนวโน้มและความต้องการของตลาดแรงงาน ความมั่นคงของงานอาชีพ ข้อมูลเหล่านี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคล

3. การเตรียมตัวเข้าสู่โลกของงาน คือ การเตรียมความพร้อมในการทำงาน การเรียนเกี่ยวกับงาน การสมัครงาน การสัมภาษณ์งาน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้คุณก้าวเข้าสู่โลกของการทำงานได้ดียิ่งขึ้น

ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล (Trait and Factor Theory) (สัทธาธรัตน์, 2550) มีหลักการว่า บุคคลใช้วิจารณญาณตัดสินใจเลือกอาชีพโดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ตนเองและอาชีพประกอบกัน ทฤษฎีนี้มีรากฐานมาจากจิตวิทยา ความแตกต่างระหว่างบุคคลและจิตวิทยาประยุกต์ ซึ่งมีหลักการเหมือนหลักการอาชีพของ Frank Parsons ที่ได้รับการยกย่องว่า เป็นบิดาแห่งการแนะแนวอาชีพ ได้เสนอแนวคิดในการพิจารณาเลือกอาชีพ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ตนเอง บุคคลจะวิเคราะห์คุณสมบัติต่าง ๆ และองค์ประกอบของตนเอง เช่น ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด บุคลิกภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจ สภาพการณ์ต่าง ๆ ในครอบครัว

2. การวิเคราะห์อาชีพ บุคคลจะแสวงหาความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพ เช่น ความรู้ เกี่ยวกับลักษณะของอาชีพ ความต้องการของตลาดแรงงานเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ เวลาและทุนทรัพย์ที่ใช้ในการเตรียมตัวประกอบอาชีพ รายได้ ความมั่นคง และโอกาสก้าวหน้าในอาชีพต่าง ๆ

3. การใช้วิจารณ์ญาณในการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ตนเองและวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน

4. ค่านิยมของบุคคลและครอบครัว บุคคล แวดล้อม แรงจูงใจ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งสำคัญที่บุคคลจะนำมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจร่วมกัน

ทฤษฎีการเลือกอาชีพของโรว์ (Roe) (สำเนา, 2529)

แอนน์ โรว์ (Anne Roe) สนใจศึกษาเป็นเรื่องของบุคลิกภาพ ภูมิหลัง ความถนัด รวมถึง ความฉลาดที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของกลุ่มบุคคลในอาชีพต่าง ๆ โดยเขาเชื่อว่า ความเกี่ยวข้องของอาชีพของบุคคลนั้นมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องคือ การเลี้ยงดูเด็กก็มีอิทธิพลต่อการเลือกประเภทอาชีพ และความต้องการในระดับต่าง ๆ ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากอิทธิพลของพันธุกรรมที่มีผลต่อระดับความสำเร็จในการประกอบอาชีพของบุคคล ความสำเร็จมีมากน้อยเพียงไรย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถและภูมิหลังทางด้านเศรษฐกิจสังคมของบุคคล (สำเนา, 2529)

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการขัดเกลาทางสังคม

สำหรับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการขัดเกลาทางสังคม ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้ (ปพาณี, 2545)

ดันแคน (Duncan) ให้ความหมายไว้ว่า การขัดเกลาทางสังคมคือ กระบวนการเรียนรู้ระยะยาวของมนุษย์จึงทำให้บุคคลได้เรียนรู้ค่านิยมหลักสำคัญ ๆ ในสังคม รวมทั้งรูปแบบ สัญลักษณ์ในระบบสังคมที่บุคคลนั้น ๆ เป็นสมาชิกและนำมาใช้เป็นบทบาทต่อการแสดงออก

เมอร์เซอร์ และเมอร์ตัน (Mercer and Merton) ให้ความหมายไว้ว่า การขัดเกลาทางสังคมเป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลมีการเรียนรู้และรับวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีบรรทัดฐานทางสังคม อุปนิสัย คุณค่าของระบบสังคมที่ตนอยู่ และยอมรับทำตามกฎเกณฑ์ของสังคมในชีวิตประจำวันจนกลายเป็นนิสัย

จะเห็นได้ว่า ความหมายของคำว่า การขัดเกลาทางสังคมมีความคล้ายคลึงกัน และมีลักษณะร่วมกันก็คือ การขัดเกลาทางสังคม คือ กระบวนการ (Process) ที่สังคมหรือกลุ่มสั่งสอนโดยตรงหรือโดยอ้อมให้ผู้ที่ เป็นสมาชิกของกลุ่มได้เรียนรู้และรับเอาระเบียบวิธี กฎเกณฑ์ ความประพฤติ และค่านิยมต่าง ๆ ที่กลุ่มได้กำหนดไว้เป็นระเบียบของความประพฤติและความสัมพันธ์ของสมาชิกของสังคมนั้น

องค์กรที่ให้การขัดเกลาทางสังคม (ปพาณี, 2545) การขัดเกลาทางสังคมจะเกิดขึ้นกับทุกคนตั้งแต่เกิดจนตาย และในแต่ละช่วงอายุของแต่ละคนนั้น จะต้องผ่านกระบวนการขัดเกลาทั้งหมดมาทั้งหมด โดยผ่านกลุ่มหรือสังคมนั้นเป็นผู้ขัดเกลา ซึ่งองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการขัดเกลาอย่างยิ่งนั้น ได้แก่

1. ครอบครัว
2. กลุ่มเพื่อน
3. โรงเรียน
4. กลุ่มอาชีพ
5. สื่อมวลชน
6. องค์กรศาสนา

สรุปได้ว่า การขัดเกลาทางสังคมนั้น เป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์เป็นคนโดยสมบูรณ์แบบในฐานะที่เป็นสมาชิกหน่วยหนึ่งในชุมชน สังคม ซึ่งกระบวนการขัดเกลาทั้งหมดมีทั้งทางตรงและทางอ้อม การเลี้ยงดู การอบรม การถ่ายทอดความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ทศนคติ คุณค่า วัฒนธรรม ประเพณีและอื่น ๆ ทั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ การปลูกฝังระเบียบวินัยขั้นพื้นฐาน การปลูกฝังความมุ่งหวังในชีวิตที่กลุ่มยอมรับ การกำหนดบทบาทในสังคมและการให้เกิด

ความชำนาญ โดยผ่านผู้กระทำต่าง ๆ ของสังคมต่าง ๆ ได้แก่ ครอบครัว กลุ่มเพื่อน โรงเรียน กลุ่มอาชีพ สื่อมวลชน และองค์กรศาสนา เพื่อให้บุคคลสามารถปรับตัวในการดำรงชีวิตให้เป็นไปตามบทบาทหน้าที่และความต้องการหรือตามบรรทัดฐานของสังคม แนวคิดเกี่ยวกับศาสนากับการศึกษา

การศึกษาแนววิถีพุทธนั้น คือการนำแนวทางของชาวพุทธที่พึงปฏิบัติกันอยู่แล้วนั้นมาใช้ขัดเกลาบ่มเพาะนิสัยของนักเรียน ให้เป็น ชาวพุทธที่ดี คือ มีศีล สมาธิ และ ปัญญา ตามหลักไตรสิกขา นอกจากนั้น เมื่อมีศีล สมาธิ ปัญญา เกิดขึ้นแล้วนั้นเราจะต้องมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน เกิดขึ้นพร้อมกันด้วย ก็คือ หลักการภาวนา 4 ได้แก่ พัฒนาการทางกาย สังคม จิต และปัญญา เพราะเมื่อผู้เรียนมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้านนี้ จะทำให้ผู้เรียนเป็นทั้งคนเก่งและดี มีจิตใจที่ใฝ่ดี เมื่อเป็นคนดีของสังคมได้แล้วนั้นนักเรียนก็จะเลือกทางที่ดี ทางที่สว่าง ดังเช่น นักเรียนโรงเรียนธรรมจารินีที่ถูกอบรม ขัดเกลา ผ่านกระบวนการทางศาสนาพร้อมกับระบบการศึกษาภาคปกติ ซึ่งจะทำให้นักเรียนเหล่านี้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นคนดี เข้มแข็งสามารถเผชิญกับโลกภายนอกได้อย่างมีสติ มีธรรมะในการเลือกดำเนินชีวิตต่อไป หรือเลือกประกอบอาชีพที่สุจริต อาชีพที่จะสามารถเลี้ยงดูตนเองและเป็นสมาชิกของสังคมที่ดีได้โดยมีหลักธรรมอยู่ในจิตใจอยู่ตลอด (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2547)

อย่างไรก็ตาม โรงเรียนธรรมจารินีวิทยาก็มีการดำเนินแนวทางคล้ายคลึงกับศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในเรื่องหลักการปฏิบัติ คือใช้ศาสนาเป็นแนวทางในการเรียนการสอน อาจจะต่างกันตรงหลักคำสอนของศาสนาเพียงเท่านั้น แต่ก็ยังคงสอนให้นักเรียนเป็นคนดีของสังคม ปฏิบัติตนเป็นคนดีทั้งทางสังคมและศาสนา ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะปลูกฝังและขัดเกลาจิตใจและพฤติกรรมในนักเรียนให้เป็นคนดีได้นั่นเอง

แนวทางการเรียนรู้ของโรงเรียนธรรมจารินีวิทยา
นักเรียนโรงเรียนธรรมจารินีวิทยาจะต้องมีกิจวัตรในแต่ละวันที่อยู่ประจำที่โรงเรียนนั้น โดยต้อง

ปฏิบัติตามที่โรงเรียนได้วางกฎเกณฑ์ไว้อย่างเคร่งครัด ซึ่งนักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมจนถึงชั้นมัธยมต้องปฏิบัติเช่นเดียวกันทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นการวิ่งออกกำลังกายตอนเช้า การนั่งสมาธิเช้าและเย็น เป็นต้น กล่าวได้ว่าโรงเรียนธรรมจารินีวิทยานั้นแตกต่างจากโรงเรียนอื่น ๆ ในเรื่องของหลักวิธีการสอนนักเรียน โดยใช้แนววิถีพุทธคือใช้หลักธรรมของศาสนาพุทธเป็นเครื่องมือในการกล่อมเกลาจิตใจและพฤติกรรมเด็ก เพื่อให้เป็นมนุษย์ที่ดีพร้อมด้วยปัญญาและคุณธรรมจริยธรรม ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

จิรพันธ์ (2552) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า

1. นักศึกษาตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพบริษัทหรือห้างร้านเอกชนเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ อาชีพทำงานส่วนตัวหรือประกอบอาชีพอิสระ อาชีพราชการ อาชีพรัฐวิสาหกิจ อาชีพองค์กรระหว่างประเทศ และอันดับสุดท้าย คือ อาชีพอื่นๆ เช่น งานบริการตามลำดับ

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ คณะ ภูมิสำเนา และ บิดามารดา หรือผู้ปกครองคาดหวังไว้ในการประกอบอาชีพของนักศึกษา

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เพศ สถานศึกษาหรือมหาวิทยาลัย

เกรดเฉลี่ย อาชีพบิดาหรือผู้ปกครอง อาชีพมารดาหรือผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว ปัจจัยการจูงใจด้านองค์กร ด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว และด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พุดตาน (2541) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดเพชรบูรณ์ วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และเพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัจจัยส่วนบุคคลเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมาก คือ ความถนัด ความสนใจ ความต้องการ ความก้าวหน้าในอาชีพ และความมั่นคงในอาชีพ ปัจจัยบุคคลที่เกี่ยวข้องมีความสำคัญปานกลาง คือ ครู บิดามารดา และญาติพี่น้อง ปัจจัยข้อมูลข่าวสารมีความสำคัญปานกลางเช่นกัน คือ หนังสือพิมพ์ วารสาร จุลสาร แผ่นพับ หนังสือ ป้ายโฆษณา โทรทัศน์ วิทยุ ภาพยนตร์ และหออกระจายข่าว

2. ผลศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ การเลือกอาชีพของนักเรียนกับอาชีพและระดับการศึกษาของบิดามารดาไม่มีความสัมพันธ์กัน การเลือกอาชีพของนักเรียนกับรายได้ของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 การเลือกอาชีพของนักเรียนกับปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การเลือกอาชีพของนักเรียนกับปัจจัยบุคคลที่เกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และการเลือกอาชีพของนักเรียนกับปัจจัยของข้อมูลข่าวสารไม่มีความสัมพันธ์กัน

อภิศักดิ์ (2544) ศึกษาเรื่องความสนใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสระบุรี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมศึกษาสนใจในหมวดอาชีพการ

บริการ มากกว่านักเรียนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนหญิงสนใจในหมวดอาชีพวิชาชีพ/วิชาการ อาชีพงานเสมียนพนักงานมากกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อาชีพของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับความสนใจในการเลือกอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนระดับการศึกษาของบิดามารดา รายได้ของบิดามารดา ไม่มีความสัมพันธ์กับความสนใจในการเลือกอาชีพ

จิรพันธ์ (2552) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า

1. นักศึกษาตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพบริษัทหรือห้างร้านเอกชนเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ อาชีพทำงานส่วนตัวหรือประกอบอาชีพอิสระ อาชีพราชการ อาชีพรัฐวิสาหกิจ อาชีพองค์กรระหว่างประเทศ และอันดับสุดท้าย คือ อาชีพอื่นๆ เช่น งานบริการ ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ คณะ ภูมิลำเนา และ บิดามารดา หรือผู้ปกครองคาดหวังไว้ในการประกอบอาชีพของนักศึกษา

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เพศ สถานศึกษาหรือมหาวิทยาลัย

เกรดเฉลี่ย อาชีพบิดาหรือผู้ปกครอง อาชีพมารดาหรือผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว ปัจจัยการจูงใจด้านองค์กร ด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว และด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนโรงเรียนธรรมจารีนีวิทยา เป็นการศึกษาโดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อทำความเข้าใจถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการในการเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วยการศึกษา 2 ส่วนคือ

1. การศึกษาทฤษฎีภูมิ เป็นการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลภาคสนามที่ต้องเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

ประชากรที่ทำการศึกษา

ประชากรที่ทำการศึกษานี้เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 คน และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 คน ซึ่งนักเรียนเหล่านี้อยู่ในระดับการศึกษาที่จะต้องมีการเลือกอาชีพ สำหรับประชากรที่ทำการศึกษานี้ มีการคัดเลือกโดยการสอบถามครูผู้สอนและผู้อำนวยการ โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกคือ ต้องเป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนดี และความประพฤติดี พร้อมให้ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัวและตนเอง ในส่วนของการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ 8 พฤศจิกายน 2557 ถึง 11 พฤศจิกายน 2557 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 4 วัน โดยได้เข้าไปทำการสัมภาษณ์นักเรียนที่เป็นประชากรในการศึกษา 10 คนด้วยตนเอง รวมทั้งมีการสังเกตบันทึกภาพ บันทึกเสียงการสนทนา การจัดบันทึก เพื่อนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้การสัมภาษณ์โดยใช้คำถามแบบ

ปลายเปิด เช่น การสอบถามข้อมูลส่วนตัว กิจวัตรประจำวัน การใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียน การเรียน วิชาที่ชอบ กิจกรรมที่ชอบ ความสามารถพิเศษ ความใฝ่ฝันในอนาคต เป็นต้น เพื่อให้ทราบเกี่ยวกับข้อมูลความต้องการในการเลือกประกอบอาชีพสาเหตุและปัจจัยที่ทำให้นักเรียนเลือกประกอบอาชีพในอนาคต ผู้ศึกษาได้แบ่งประเด็นการสัมภาษณ์โดยใช้แบบบันทึกข้อมูลภาคสนามซึ่งมีข้อความดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนตัว เช่น ประวัติส่วนตัว ชื่อ อายุ ครอบครัว ที่อยู่ ภูมิฐานะความเป็นอยู่ในครอบครัว เศรษฐกิจของครอบครัว บุคลิกภาพ ความชอบ

2. สิ่งที่ได้รับจากโรงเรียน เช่น ความเป็นอยู่ภายในโรงเรียน การเรียนการสอน หลักสูตรของโรงเรียน สิ่งที่โรงเรียนปลูกฝังและอบรมนักเรียน

3. ความต้องการในอนาคต หรือความคาดหวังของนักเรียน เช่น ต้องการทำงานอะไร เพราะอะไรมีจุดมุ่งหมายในชีวิตอย่างไรในอนาคต

นอกจากนี้ยังมีการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เพื่อซักถามเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ การแนะนำอาชีพ การอบรมขัดเกลาเด็ก การให้ความรู้ด้านอาชีพ และการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติและความเป็นมาของโรงเรียน

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสองส่วน คือ

1. ศึกษาเอกสาร หนังสือ และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อทำความเข้าใจปรากฏการณ์เบื้องต้น

2. ศึกษาจากปรากฏการณ์จริงโดยการศึกษาข้อมูลจากภาคสนาม โรงเรียนธรรมจารีนีวิทยา ด้วยเทคนิคและวิธีการทางวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ มาทำการวิเคราะห์ปรากฏการณ์และอธิบายทำความเข้าใจในรูปแบบการพรรณนา

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนโรงเรียนธรรมจารีนีวิทยา” เป็นการศึกษาโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อทำความเข้าใจถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการในการเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักเรียนโรงเรียนธรรมจารีนีวิทยา ผู้ศึกษาได้ทำการลงพื้นที่ทำการสอบถามและสัมภาษณ์พูดคุยถึงสถานการณ์การเลือกอาชีพของประชากรทั้ง 10 คน ซึ่งได้ข้อมูลดังต่อไปนี้

การขัดเกลาทางสังคม

การศึกษาเรื่องการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนโรงเรียนธรรมจารีนีวิทยานั้น พบปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพในอนาคตนั้นมีหลากหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งปัจจัยเหล่านั้นก็มีอิทธิพลหลากหลายกันไปตามเหตุผลและความนึกคิดของนักเรียนที่มีภูมิหลัง มีการเลี้ยงดู การอบรม หรือสิ่งต่าง ๆ ที่ได้รับรู้มาไม่เหมือนกัน ดังนั้นจึงสามารถแยกได้ดังนี้

ครอบครัว

นักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน จึงตัดสินใจพามาเรียนที่โรงเรียนธรรมจารีนีวิทยา บางคนก็ไม่มีพ่อแม่ที่ดูแล ซึ่งครอบครัวส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนในแง่ของอิทธิพลของจิตใจและแรงผลักดันที่ต้องการจะทำให้ตนเองเป็นที่พึ่งของที่บ้านได้ สะท้อนได้จากการที่นักเรียนต้องการเลี้ยงดูพ่อแม่ ต้องการหาเงินสร้างอาชีพให้ตนเองได้ในอนาคตพ่อแม่และครอบครัวก็จะไม่ลำบาก “ครอบครัวหนูยากจนมาก ๆ ค่ะ บางวันก็อดมื้อกินมื้อค่ะ ไม่มีเงินก็ต้องกินข้าวกับน้ำปลาค่ะ สงสารตัวเองและครอบครัวมาก ๆ ค่ะ อยากเรียนหนังสือสูง ๆ ทำงานดี ๆ จะได้ดูแลครอบครัวให้ดีกว่านี้ค่ะ” (น้องอาเหมย, สัมภาษณ์วันที่ 9 พฤศจิกายน 2557)

โรงเรียน/ครู

นักเรียนที่เข้ามาเรียนที่โรงเรียนธรรมจารีนีวิทยามีความรู้สึกว่าได้รับโอกาสศึกษาเล่าเรียนมีอาหาร ที่นอนพักพิงเปรียบเสมือนบ้านของพวกเขา “ตั้งแต่เกิดมานอกจากพี่สาวแล้ว ที่นี้มีบุญคุณกับหนูมากค่ะ ให้ทุกสิ่งทุกอย่าง ให้เรียนหนังสือฟรี ฟรีจริง ๆ ค่ะ

ไม่เก็บเงินอะไรเลย ให้ที่นอน ให้อาหาร ให้ความรู้ เราอยากจนค่ะเรามีเท่านี้ก็ดีใจแล้วค่ะ” (น้องโนรา, สัมภาษณ์วันที่ 9 พฤศจิกายน 2557)

โรงเรียนและครูเป็นปัจจัยที่มีบทบาทในการให้ความรู้และสั่งสอน อบรมขัดเกลาให้นักเรียนทุกคนมีความรู้ติดตัว สามารถมีชีวิตรอดอยู่ในสังคมได้ ไม่ต้องออกไปเป็นปัญหากับสังคม เรียนหนังสือให้เก่งและพร้อมที่จะเป็นคนดีออกไปสู่สังคมภายนอกได้

กลุ่มเพื่อน

กิจกรรมประจำวันที่นักเรียนจะต้องทำนั้นจะพบเจอแต่เพื่อน ๆ นักเรียนจะใช้ชีวิตอยู่กับเพื่อนแบบทั้งวันทั้งคืน มีที่มาค่อนข้างหลากหลายนิสัยและพฤติกรรมที่แตกต่างกันไป (ผู้อำนวยการโรงเรียน, สัมภาษณ์วันที่ 10 พฤศจิกายน 2557) เนื่องจากบางครอบครัวก็มาจากครอบครัวแตกแยกก็จะมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวรุนแรง แต่หากมาจากบ้านพักฉุกเฉินจะค่อนข้างเก็บตัวเงียบในช่วงแรก ส่วนเด็กนักเรียนที่มาจากครอบครัวยากจนมักจะเป็นเด็กที่มีการเรียนอ่อนแต่มีพฤติกรรมที่ดีไม่ก้าวร้าว เป็นคนว่านอนสอนง่าย แต่เมื่อนักเรียนอยู่ร่วมกันไปก็จะทำให้ทุกคนสามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ เพื่อนจึงมีบทบาทสำคัญอย่างมากในชีวิตของนักเรียนที่นี้นอกจากครูและพ่อแม่ของเขาแล้วเพื่อนสามารถเป็นผู้ให้คำปรึกษาได้ หรือพูดคุยเพื่อคลายความวิตกกังวลในบางเรื่องราวได้บ้าง เช่น การเรียน สอนทำการบ้าน เป็นต้น แต่ในเรื่องบทบาทที่ส่งผลต่อปัจจัยในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพนั้นกลุ่มเพื่อนไม่ได้มีอิทธิพลในการที่นักเรียนต้องประกอบอาชีพในอนาคต “พวกเราไม่เคยปรึกษาเพื่อน ๆ เรื่องประกอบอาชีพในอนาคตเลยค่ะ เราชอบไม่เหมือนกันอยู่แล้ว เราจะคุยเรื่องทั่วไปๆ มากกว่า เรื่องเรียน เรื่องกิจกรรมที่อาจารย์ให้ทำค่ะ” (น้องโนรา, สัมภาษณ์วันที่ 9 พฤศจิกายน 2557) เพราะนักเรียนไม่ได้ต้องการที่จะทำงานเพื่อเพื่อนหรือจะต้องประกอบอาชีพเหมือนเพื่อน ๆ เนื่องด้วยความชอบและความถนัดนั้นมีไม่เหมือนกัน แต่เพื่อนจะมีส่วนช่วยในเรื่องของพฤติกรรมด้านการเรียนมากกว่า หากเพื่อนเรียนไม่เข้าใจในห้องเรียนน้อง ๆ จะคอยถามเพื่อนที่เก่งในวิชานั้นให้ค่อยๆ ติวให้

สื่อ/ข่าวสาร

นักเรียนได้รับการเรียนรู้ต่าง ๆ จากสื่อข่าวสาร ที่ครูนำมาเป็นเครื่องมือในการประกอบคำอธิบายในรายวิชาการต่าง ๆ ที่ได้รับฟังจากครูและผู้อำนวยการโรงเรียนในช่วงเช้าหน้าบริเวณเสาธงและห้องประชุมใหญ่ที่ใช้ในการนั่งสมาธิทุกเช้าและเย็น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้สอนให้นักเรียนได้เรียนรู้และรับความรู้ข่าวสารต่าง ๆ ทำให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ในอนาคตหรือเป็นอาชีพเสริมได้ เช่น เมื่อนักเรียนได้ทำเบเกอรี่สามารถนำขนมไปขายแล้วเอาเงินที่ขายได้มาใช้และส่งให้ครอบครัวในบางส่วน (ครูผู้สอน, สัมภาษณ์วันที่ 10 พฤศจิกายน 2557) นอกจากนี้แล้วสื่อโทรทัศน์ก็มีส่วนสำคัญที่จะทำให้ นักเรียนได้แรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพได้ เช่นเดียวกัน เพราะสื่อได้สร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียนอยากจะเป็นสิ่งนั้น และอยากจะทำตามคนคนนั้นให้ได้

องค์กรศาสนา

นักเรียนที่เรียนโรงเรียนธรรมจารีนีวิทยา จะต้องเรียนหลักวิชาการของกระทรวงศึกษาบังคับพื้นฐานทั่วไปและต้องเรียนธรรมะหลักธรรมของศาสนาควบคู่กันไปด้วย คือ นักเรียนทุกคนต้องเรียน นักธรรมตรี โท และเอก (ผู้อำนวยการโรงเรียน, สัมภาษณ์วันที่ 10 พฤศจิกายน 2557) ทางโรงเรียนมีความต้องการให้นักเรียนเป็นคนที่เรียนเก่งด้านวิชาการแล้วต้องเป็นคนดีมีศีลธรรมควบคู่ไปด้วย เพื่อสร้างให้นักเรียนเหล่านี้ออกไปสู่สังคมได้อย่างไม่เป็นปัญหาต่อผู้อื่น นักเรียนที่นี้ถูกขัดเกลาจิตใจและพฤติกรรมด้วยการนั่งสมาธิทุกวัน เช้าและเย็น ต้องถือศีล 8 ในวันพระ (ผู้อำนวยการโรงเรียน, สัมภาษณ์วันที่ 10 พฤศจิกายน 2557) เพื่อให้ให้นักเรียนได้ปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีของศาสนา องค์กรศาสนาไม่ได้มีอิทธิพลในด้านการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนักเรียน แต่องค์กรศาสนามีส่วนช่วยในการขัดเกลาจิตใจและพฤติกรรมของนักเรียนให้เป็นคนดีของสังคมได้ ให้เป็นคนกตัญญูต่อผู้มีบุญคุณ ต้องตอบแทนและดูแลบุพการี

การเลือกประกอบอาชีพ

การศึกษาเรื่องการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนโรงเรียนธรรมจารีนีวิทยานั้น พบปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพในอนาคตนั้นมีอยู่หลายปัจจัยที่มีบทบาทและมีอิทธิพลต่อการที่นักเรียนจะเลือกประกอบอาชีพในอนาคต ภูมิหลังของนักเรียน หรือความต้องการต่าง ๆ ในอนาคตที่แต่ละคนก็ย่อมจะมีจุดมุ่งหมายแตกต่างกันไปตามแต่ภูมิหลังของชีวิตและความต้องการในอนาคตของแต่ละตัวบุคคลนั้น

ชีวประวัติ/ภูมิหลัง

นักเรียนที่มีภูมิหลังที่แตกต่างกันไปทำให้จุดมุ่งหมายในการประกอบอาชีพต่าง ๆ ในอนาคตก็ย่อมมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันไปบ้าง นักเรียนที่ยังมีพ่อและแม่อยู่หรืออยู่กับญาติพี่น้องก็จะมีจุดมุ่งหมายในการทำงานเพื่อเลี้ยงดูครอบครัว สร้างฐานะทางบ้านให้มีความมั่นคงไม่ลำบากอีกต่อไป แต่ถ้าเป็นนักเรียนที่ไม่มีพ่อและแม่แล้วต้องดูแลตนเองก็มีจุดมุ่งหมายในการทำงานประกอบอาชีพเพื่อที่จะเลี้ยงดูตนเองให้ได้ ไม่พึ่งพาใครและไม่สร้างภาระให้กับผู้อื่น

ความต้องการในอนาคต

นักเรียนโรงเรียนธรรมจารีนีวิทยาแต่ละบุคคลนั้นมีความต้องการในอนาคตที่เหมือนกันและก็แตกต่างกันไปบ้างแล้ว แต่ว่าบุคคลใดจะมีจุดมุ่งหมายและความคาดหวังในอนาคตข้างหน้าเป็นอย่างไร สามารถจำแนกดังนี้

1. ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ จุดมุ่งหมายทางเศรษฐกิจ เพื่อผลตอบแทนด้านรายได้ที่มากจากการมีงาน เพราะเงินเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้เขาสามารถจะนำชีวิตของเขาให้มีความมั่นคงในชีวิตได้ เช่น สามารถเลี้ยงตนเองได้ ดูแลพ่อแม่ได้ ส่งเงินให้น้องเรียนหนังสือได้ เป็นต้น เพราะเงินจะทำให้เขาและครอบครัวมีความสุข และนักเรียนก็เห็นด้วยกับคำเปรียบเปรยที่ว่า “งานคือเงิน เงินคืองาน บันดาลสุข” ประโยคนี้สะท้อนได้ดีเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนักเรียน

2. ความมั่นคงในชีวิต/พึ่งพาตนเองได้ เพื่อจุดมุ่งหมายด้านความมั่นคงในชีวิต พบว่า นักเรียนให้ความสำคัญกับอาชีพเปรียบเสมือนอาชีพเป็นเครื่องมือที่จะทำให้นักเรียนของโรงเรียนธรรมจารินีวิทยา มีความมั่นคงในชีวิตได้ เพราะนักเรียนมีสิ่งเดียวที่สามารถยึดเหนี่ยวไว้ได้นอกจากพ่อแม่และแม่ที่ไม่มีแล้วนั่นก็คือคำสั่งสอนที่โรงเรียนได้ให้ติดตัว วิชาการองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่นักเรียนมี ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะนำเขาไปสู่การประกอบอาชีพได้ในอนาคต “หนูอยากเรียนหนังสือให้สูง ๆ ค่ะ พอจบจากที่นี่ไปแล้ว หนูจะไปสอบเข้าโรงเรียนนายสิบค่ะ หรือไม่ก็ไปเป็นพยาบาลทหารหญิงค่ะ เพราะหนูคิดว่ามีความมั่นคงค่ะ มีเกียรติ สามารถเลี้ยงดูยาได้ หนูชอบมากค่ะ อยากใส่เครื่องแบบทหาร อยากให้ที่บ้านภูมิใจในตัวหนูค่ะ” (น้องสุ, สัมภาษณ์วันที่ 9 พฤศจิกายน 2557) เขาจึงมองว่าอาชีพจะเป็นสิ่งที่ทำให้เขาสามารถยืนอยู่ในสังคมได้อย่างปลอดภัยและมีความมั่นคงในชีวิต เช่น การมีงานทำ นำมาซึ่งผลตอบแทน รายได้ บ้าน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยให้เขาได้อยู่ในสังคมได้โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น สามารถดูแลตนเองได้แล้วก็ไม่จำเป็นต้องเป็นภาระต่อสังคมอีกด้วย

3. การมีหน้ามีตาทางสังคม/การยอมรับทางสังคม เพื่อสร้างสถานภาพทางสังคมและการยอมรับจากสังคมนั้น นักเรียนโรงเรียนธรรมจารินีนั้น ได้ให้เหตุผลในการประกอบการตัดสินใจเลือกอาชีพไว้ในเรื่องของสถานภาพทางสังคมนั้นได้ให้ความหมายไว้ว่าตัวเขามาจากครอบครัวฐานะยากจน พ่อแม่ทำงานรับจ้างทั่วไปเป็นงานที่หนักและเหนื่อยอย่างมาก พ่อแม่จึงไม่อยากให้ลูกทำงานหนักและไม่มีเกียรติ อย่างพวกเขาจึงอยากให้ลูกได้เรียนสูง ๆ และทำงานที่ดี ซึ่งพ่อแม่อยากให้ เป็นข้าราชการครู เพราะอยากให้ลูกมีหน้ามีตาในสังคม มีฐานะที่ดี ไม่ต้องทำงานหนัก และเป็นข้าราชการที่มีหน้าที่การงานที่มั่นคง นักเรียนจึงได้ตัดสินใจเลือกจะประกอบอาชีพข้าราชการครูในอนาคต

4. โอกาสก้าวหน้าในอาชีพ เพื่อโอกาสก้าวหน้าในอาชีพจากศึกษาพบว่า นักเรียนเห็นว่าหากมี

อาชีพที่ดีและมั่นคงแล้ว ในอนาคตถ้าเราตั้งใจทำงานก็จะมีโอกาสได้ก้าวหน้า เพราะว่า นักเรียนรู้ว่าหากมีความก้าวหน้าในอาชีพก็จะมีเงินเดือนมากขึ้นและมีหน้าที่การงานที่มั่นคงตามมา การที่นักเรียนเห็นว่าหากมีอาชีพที่ดีและมั่นคงแล้ว ในอนาคตถ้าเราตั้งใจทำงานก็จะมีโอกาสได้ก้าวหน้าในอาชีพ เพราะนักเรียนอยากจะได้อะไรดี ๆ เงินเดือนสูง ๆ อยากเป็นเจ้านายคน สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่านักเรียนก็ยังมีความหวังว่าหากเขาได้ประกอบอาชีพเป็นอย่างดีแล้วนั้น สิ่งที่จะได้ตามมาก็คือความก้าวหน้าในอนาคต เพื่อที่จะได้มีงานที่มั่นคง

สรุปและวิจารณ์ผล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการในการเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักเรียนโรงเรียนธรรมจารินีวิทยา โดยการศึกษาครั้งนี้สามารถนำผลการศึกษาที่พบและเป็นประเด็นที่น่าสนใจสามารถอภิปรายได้ดังนี้

การเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนโรงเรียนธรรมจารินีวิทยานั้น มีปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการในการเลือกประกอบอาชีพในอนาคตนั้นก็ไม่ได้แตกต่างจากงานวิจัยเล่มอื่น ผลการศึกษาที่พบก็คือ ครอบครัว ภูมิหลังและความต้องการในอนาคตของนักเรียน เช่น ความต้องการมีรายได้ที่ดี มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ มีความมั่นคงในชีวิต และมีการยอมรับในสังคมตามมา (นวลศิริ, 2528) แต่สิ่งที่พบจากการศึกษาครั้งนี้ที่แตกต่างและน่าสนใจมากกว่างานวิจัยเล่มอื่นก็คือการใช้ศาสนาเป็นกลไกในการสร้างให้นักเรียนเป็นคนดีให้มีมุมมองในชีวิตที่ดี ใช้อาชีพเป็นเครื่องมือในการดำรงชีพไม่เบียดเบียนผู้อื่น

1. ศาสนากับการขัดเกลาทางสังคม จากการศึกษาการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนโรงเรียนธรรมจารินีวิทยานั้นสามารถมองผ่านแนวคิดการขัดเกลาทางสังคม (ปพาณี, 2545) ได้โดยเปรียบเทียบสถานการศึกษาแห่งนี้ เป็นสิ่งที่ช่วยอบรมขัดเกลา

สั่งสอนและปลูกฝังนักเรียนให้เป็นเยาวชนที่ดี มีโอกาสทางการศึกษาตามแนวคิดหลักของโรงเรียนนี้ นักเรียนมีโอกาสได้เรียนหนังสือ ได้องค์ความรู้ทางวิชาการ ทางทักษะการใช้ชีวิตต่างๆ เพื่อไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ ต่างจากโรงเรียนอื่นที่สอนวิชาการเพียงอย่างเดียว ทำให้นักเรียนมีแนวความคิดความเชื่อในการมองโลกที่ดีและปฏิบัติตนเป็นคนดี คือ มีจุดมุ่งหมายในอนาคตที่ต้องการประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงดูพ่อแม่และตนเอง เป็นสมาชิกของสังคมที่ดีไม่สร้างปัญหาให้กับสังคม เป็นต้น โดยการไปเป็นอาสาสมัคร ค่ายา ประกอบอาชีพที่ไม่สุจริตสะท้อนให้เห็นว่าโรงเรียนธรรมจารินีวิทยาใช้ศาสนาในการขัดเกลาให้นักเรียนให้เป็นคนดีของสังคมทุกสังคม ไม่ว่าจะเป็นการเตรียมพร้อมเข้าสู่สังคม มหาวิทยาลัย สังคมการทำงานสถานที่ทำงานต่างๆ โรงเรียนอบรมและขัดเกลาให้นักเรียนมองโลกโดยใช้หลักธรรมมาเป็นหลักในการดำเนินชีวิต รู้จักการเป็นคนดี ไม่เรียนรู้และมีคุณธรรมไปพร้อมกันๆ ตามหลักปรัชญาของโรงเรียนแนววิถีพุทธ (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2547) ที่ให้นักเรียนเป็นคนเก่งที่พร้อมไปด้วยคุณธรรมและการทำความดี เมื่อมีการปลูกฝังในเรื่องของศาสนาและความดีให้นักเรียนเป็นอย่างมากไม่ว่าจะเป็นหลักธรรมคำสอนและการนั่งสมาธิเป็นประจำและการเรียนหลักธรรม นักรธรรมตรี โท เอก ทำให้นักเรียนรู้ว่าศาสนาพุทธสอนอะไร คือสอนให้ทุกคนเป็นคนดี ต้องเป็นคนที่มีความกตัญญู ต้องรู้จักบุญคุณคนทำให้สะท้อนออกมาจากการที่นักเรียนมีจุดมุ่งหมายในการที่จะทำงานเพื่อครอบครัวเพื่อพ่อแม่ เพื่อตอบแทนบุญคุณท่านให้ท่านอยู่อย่างสุขสบาย สิ่งเหล่านี้ก็เป็นผลจากการที่โรงเรียนพยายามปลูกฝังให้นักเรียนเป็นคนดีตามหลักศาสนาเพื่อแก้ไขปัญหาสังคมในปัจจุบันที่เกิดขึ้น

2. การศึกษาตามแนวทางวิถีพุทธ จากการศึกษาการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนโรงเรียนธรรมจารินีวิทยานั้นสามารถมองผ่านแนวคิดโรงเรียนวิถีพุทธ (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2547) ได้โดยโรงเรียนธรรมจารินีวิทยาใช้

หลักการในการดำเนินการเรียนการสอนของโรงเรียนตามแบบวิถีพุทธคือการใช้หลักธรรมของพระพุทธศาสนา มาประกอบในการเรียนสอดแทรกธรรมะต่างๆ การให้นักเรียนอยู่ในสถานที่ที่เป็นธรรมชาติ สงบ ร่มรื่น พร้อมแก่การรับสิ่งดีๆ คือการเรียนหลักธรรมศาสนา ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการพัฒนา “การกิน อยู่ ดู ฟัง เป็น” คือ มีปัญญารู้เข้าใจในคุณค่าแท้ ใช้กระบวนการทางวัฒนธรรม แสวงปัญญา และมีวัฒนธรรมเมตตา เป็นฐานการดำเนินชีวิต โดยมีผู้บริหารและคณะครูเป็นกัลยาณมิตรการพัฒนา (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2547) โดยทางโรงเรียนทราบถึงปัญหาสังคมในปัจจุบันเป็นอย่างดี จึงพยายามที่จะพัฒนาและยกระดับสภาพปัญหาของสังคมให้เบาบางลงไปได้บ้าง นักเรียนก็เป็นผลพวงจากการกระทำของสังคม เช่น การท้องไม่พร้อมแล้วต้องถูกส่งไปอยู่บ้านพักฉุกเฉิน การล่วงละเมิดทางเพศต่างๆ ทำให้สิ่งเหล่านี้เป็นภัยคุกคามต่อนักเรียนทำให้โรงเรียนต้องสร้างโรงเรียนเพื่อสังคมโดยการให้การศึกษาแก่เด็กยากไร้ ยากจน ถูกกระทำจากสังคมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการล่วงละเมิดทางเพศ การท้องไม่พร้อม เป็นต้น นักเรียนได้ปฏิบัติตามหลักวิถีพุทธ ก็คือศึกษาธรรมะเพื่อขัดเกลาสภาพจิตใจให้เป็นคนดี เรียนหนังสือเพื่อพัฒนาคุณภาพสมองและสติปัญญาให้เป็นคนฉลาด ปฏิบัติตนให้เป็นชาวพุทธที่ดีคือการนั่งสมาธิ มีศีล มีจิตใจที่ไฝ่ธรรมะ มีคุณธรรมไม่เบียดเบียนผู้อื่น นี่คือนี่ที่โรงเรียนธรรมจารินีวิทยามีไม่เหมือนสถานศึกษาอื่นๆ โรงเรียนพยายามปลูกฝังและขัดเกลาทั้งสภาพจิตใจและสภาพพฤติกรรมของนักเรียนให้เป็นคนดี เพื่อที่จะออกไปสู่สังคมได้โดยไม่เป็นภาระของสังคมที่จะไปสร้างปัญหาให้กับสังคมอีก

3. อาชีพกับการสร้างคุณค่าของชีวิต จากการศึกษาการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนโรงเรียนธรรมจารินีวิทยานั้นสามารถมองผ่านแนวคิดเกี่ยวกับอาชีพ (นวลศิริ, 2528) โดยมองว่าอาชีพมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อชีวิตมนุษย์ เพราะเกี่ยวพันกับการดำเนินชีวิต เศรษฐกิจ เกียรติยศ ชื่อเสียง การประกอบอาชีพจะทำให้บุคคลนั้นๆ เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง รู้สึกว่า

ตนเองมีค่าสามารถพึ่งพาตนเองได้ นักเรียนโรงเรียน
ธรรมจารีนี้วิทยาก็มีมุมมองในเรื่องนี้สอดคล้องกับ
แนวคิดเช่นกัน นักเรียนที่มีความแตกต่างจากนักเรียน
ที่อื่นก็คือ ส่วนมากจะเป็นนักเรียนที่มีสภาพปัญหาที่ไม่
พร้อม เช่น ขาดแคลน ยากจน ถูกลวงละเมิดทางเพศ
ถูกทอดทิ้ง ทำให้นักเรียนต้องการความมั่นคงทางจิตใจ
และมั่นคงในชีวิตมากกว่านักเรียนทั่วไปที่มีครอบครัวที่
พร้อมฐานะร่ำรวย นักเรียนโรงเรียนธรรมจารีนี้วิทยา
มองว่าอาชีพเป็นสิ่งที่จะสร้างคุณค่าให้กับชีวิตได้โดย
การสร้างให้ตนเองมีเงินทอง มีความมั่นคงในชีวิต ทำใ้
ตนเองอยู่ในสังคมได้โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น มีเงินที่จะ
สามารถสร้างครอบครัวที่มั่นคง มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดี
จากเดิม มีการยอมรับจากสังคมที่มีอาชีพที่มีเกียรติและ
ได้รับการยกย่อง เช่น ครู ทหาร สิ่งเหล่านี้เกิดจากที่
นักเรียนคาดหวังว่าในอนาคตหากตนเองมีอาชีพที่ดี
แล้วนั้นก็จะเป็นสิ่งที่ดีต่างๆ ในชีวิตนั่นเอง

ข้อเสนอแนะต่อโรงเรียน

โรงเรียนควรหาแนวทางแก้ไขปัญหาครูที่มี
การลาออกบ่อย ๆ ทำให้นักเรียนเรียนไม่ต่อเนื่องและ
ส่งผลต่อการเรียนไม่เข้าใจนำไปสู่การไม่ตั้งใจเรียนและ
ควรจัดให้มีวิชาแนะแนวการเรียนต่อในระดับชั้น
อุดมศึกษาและการแนะแนวทางการเรียนต่อเพื่อ
ประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้น จัดหาบุคลากรที่มีความ
เชี่ยวชาญการด้านการแนะแนวอาชีพ เพื่อให้นักเรียน
สามารถมีแนวทางไปปรับใช้เพื่อประกอบการพิจารณา
ตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตได้ดีขึ้น มีข้อมูล
ที่ถูกต้องและลงรายละเอียดให้มากขึ้นจากที่เป็นอยู่

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จเรียบร้อยได้ด้วยดี
ด้วยความร่วมมือและช่วยเหลือ จากหลายท่าน ซึ่ง
ผู้วิจัยใคร่ขอประกาศเกียรติคุณไว้ ณ โอกาสนี้

อันดับแรกขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์
ดร.สุรพล ปธานวนิช อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้
คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบ และแก้ไขรายงานวิจัย

ตลอดเวลา จนรายงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี
ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้แต่งและ
เรียบเรียง ตำรา เอกสาร และผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่ได้
อ้างอิงไว้ในรายงานวิจัยฉบับนี้ รวมถึง ครูอาจารย์
ผู้สอน นักเรียน ตลอดจนผู้อำนวยการโรงเรียนธรรม-
จารีนี้วิทยา สำหรับข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งและ
ทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีในรายงานการ
วิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็น กตเวทิตาแก่บิดา มารดา
บูรพาจารย์และผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน ที่มีส่วนร่วมใน
การอบรมสั่งสอนทั้งวิทยาการ คุณธรรม จริยธรรม
จนทำให้ผู้เขียนประสบความสำเร็จและขอส่งผลสำเร็จ
ทั้งมวลสู่การพัฒนาการบริหารงานของมหาวิทยาลัย
ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จิรพันธ์ ไวยศรีแสง. 2552. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ
เลือกประกอบอาชีพของ นักศึกษาระดับ
ปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและ
เอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร. ภาคนิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ. สำนักพัฒนา-
บริหารศาสตร์ คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม.
นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2528. พัฒนาการทางอาชีพ.
กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์แสงจันทร์.
- ปพาณี วิถีวัฒนา. 2545. การขัดเกลาทางสังคม. ใน
คณะกรรมการบริหารวิชาบูรณาการ
(บรรณานุกรม). มนุษย์กับสังคม. กรุงเทพฯ.
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย-เกษตรศาสตร์. 83-96.
- พุดตาล ศรีเมฆ. 2541. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือก
อาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
จังหวัดเพชรบูรณ์ (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่: สาขา
จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2547.
โรงเรียนวิถิพุทธ. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์มหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สำเนาวิ ขจรศิลป์. 2529. การแนะนำอาชีพใน
สถาบันอุดมศึกษา. นครปฐม. โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวัง
สนามจันทร์.

สุทธารัตน์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2550. ความคาดหวัง
ในการเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษา
วิทยาลัยนวัตกรรมการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัย-
ธรรมศาสตร์. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
การศึกษามหาบัณฑิต.
กรุงเทพฯ. พัฒนาแรงงานและสวัสดิการ คณะ
สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัย-
ธรรมศาสตร์.

อภิศักดิ์ จันทร์สนาม. 2544. การศึกษาความสนใจใน
การเลือกอาชีพของนักเรียน (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัย-
รามคำแหง: ภาควิชาการประเมินและการวิจัย
คณะศึกษาศาสตร์.